

Clanske izkaznice je novim komunistom razdelil namestnik sekretarja komiteja občinske konference ZKS Jože Bučar. Novospregjeti člani so ob tej priložnosti dobili tudi knjižno darilo in z veseljem prisluhnili dobro pripravljenu kulturnemu programu.

170 novih članov

Slovesen sprejem v Zvezo komunistov — Za Bežigradom že 4.100 članov

Za Bežigradom je že več kot 4.000 članov Zveze komunistov! Pred praznikom Osvobodilne fronte je komitej občinske konference ZKS Bežigrad pripravil sprejem za 170 novih članov (2 krat 85 — v znamenju Titovega rojstnega dne) iz številnih bežigradskih osnovnih organizacij ZK. Srečanja so se udeležili najvidnejši predstavniki občinskega društvenega in političnega življenja, v kulturnem programu pa sta sodelovala pevski zbor PTT izobraževalnega centra in skupina

učencev osnovne šole Franceta Bevk.

Slavosni govornik Jože Bučar, namestnik sekretarja komiteja občinske konference ZKS Bežigrad, je spregovoril o praznovanju letošnjih jubilejev in obudil spomin na dogodke pred 40. leti. Ko je čestital novim članom ob sprejemu v Zvezo komunistov, je dejal: »Pred nami so še velike naloge pri materialni krepitvi naše družbe in spreminjanju socialističnih družbenih odnosov na podlagi ustave in zakona o

združenem delu. Se naprej moramo komunisti v svojih vztrajnih, predanih, ustvarjalnih in odgovornih delih dokazati, da smo verni dediči idej in smotrov ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije ter izročila naših predvojnih tovarišev — komunistov z Ježice, Črnuče in Bežigrada. Zato bodite vi mladi, ki danes stopate v Zvezo komunistov, pobudniki organizirane akcije za ohranjanje izročila zgodovinskega boja Komunistične partije.

Priglasite vse mlade delavce, dijake in študente, v organizacijske Zveze socialistične mladine, se dogovorite in prevzemite skrb za za ohranitev in urejanje zgodovinskih obeležij, spomenikov zgodovinskemu boju komunistične partije in socialistični revoluciji.

Jože Bučar je nato novim članom razdelil izkaznice Zveze komunistov.

KRESOVANJE

V sklopu prvomajskih proslav v Dolu je bil na predvečer 1. maja na Korantu tradicionalni prvomajski kres. Organiziralo ga je Turistično društvo Dol v sodelovanju z mladinsko organizacijo in gasilci. Pred kresovanjem je bil krajši kulturni program. Kresovanja se je udeležilo več kot 500 krajanov Dola in okolič. Praznovanje je trajalo pozno v noč.

OB JUBILEJIH

Povsod slovesno

Slovesne seje osnovnih organizacij Zveze komunistov — Pester program na Črnučah — Knjižne nagrade dolgoletnim komunistom

Ob praznovanju letošnjih pomembnih jubilejev so se na slavoslovnih sejah sestali komunisti skoraj vseh osnovnih organizacij ZKS in spregovorili o pomenu ustanovnega kongresa na Čebinah, delu naše partije, ki jo že 40 let vodi tovariš Tito in o njegovem visokem življenjskem jubileju. Na sejah so z navdušenjem podprli tudi sklep predsedstva zvezne konference SZDL, da tovarišu Titu tretjico podeli naziv narodnega heroja.

Ker je bilo konec aprila slavoslovnih sej veliko, naj omenimo samo nekatere. Člani osnovne organizacije Oddelka kontrole dohodkov (notranji promet) pri ZETP so praznovanje vseh treh jubilejev združili z dnevnim železničarjem in pripravili

daljši kulturni program na Zaloški cesti, skupaj z železniškim gospodarstvom Ljubljane.

Okrog 250 komunistov je bilo na slavoslojni seji, ki so jo pripravili svet ZK tovarne Elma, OO ZK tovarne Energoinvest, osnovna organizacija ZK SGP Hrastnik — Črnuče, osnovna organizacija splošno obrtnega podjetja Črnuče, osnovna organizacija opelkarne Črnuče, gostinskega podjetja Črnuče, osnovne šole Črnuče, vzgojnovarstvenega zavoda Režke Dragarjeve s Črnuče ter vse terenske osnovne organizacije ZK na Črnučah. Po slavoslovnem govoru Franca Bolta so v kulturnem programu sodelovali pevski zbor in harmonikar, ski orkester Svoboda s Čr-

nuče, učenci črnuške šole in delavci Elme.

Vsem osnovnim organizacijam ZK Elektrotehne je o pomenu ustanovnega kongresa KPS in vlogi tovariša Tita govoril Janko Liška. Po slavoslovnem govoru so osmim članom Zveze komunistov, ki že več kot 30 let aktivno delajo v partijskih vrstah, podelili knjižne priznanja, mladinska organizacija pa je pripravila kratek kulturni program.

Na slavoslojni seji osnovne organizacije ZK pri strokovni službi Republiške skupnosti za ceste je kot častni gost sodeloval Miha Marinko, član sveta federacije, ki je orisal dogodke na Slovenskem in v svetu pred štiridesetimi leti. Pripravili so tudi krajši program.

PREDVOJNO DELOVANJE KOMUNISTOV V NAŠI OBČINI (2)

Izguba, ki jo je utrpela zavoljo vžora policije v partijske vrste, je celica na Ježici kmalu nadoknadila. V prvi polovici 1934 se je razširila na območje Črnuče, kjer je pri »Svobodni« našla plodna tla za svoje delovanje.

UPORNA ČRNUŠKA MLADINA

Člani Svobode, v kateri je od njene ustanovitve leta 1932 kot komunist deloval Alojz Jernež in pozneje do odhoda v Moskvo tudi Matija Udvarc, so bili večinoma mladi delavci. Hitro so doželi bistvo napredne misli in kmalu spoznali, kaj je prav in kaj narobe v delavskem gibanju. Svoj upor do razrednega sovražnika in političnega nasprotnika so izražali tudi s tem, da so se enotno oblačili in si nadeli rdeče kravate, kar je zlasti močno bodlo v oči črnuške klerikalce, ki so poskušali na razne načine delovanje črnuške napredne mladine čim bolj onemogočiti.

Mladi črnuški Svobodasi, zaposleni v Ljubljani, so bili skoraj vsi vključeni v napredne sindikate URSSJ (udruženje radniških stročnikov Jugoslavije). Redno so obiskovali predavanja, ki jih je organizirala Zveza Svoboda v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti, in na katerih je v glavnem govoril Franc Leskošek-Luka. Pod vplivom njegovih revolucionarnih besed je črnuška mladina čedalje glasneje zahtevala radikalne premike v delavskem gibanju.

Najbolj vnet med črnuškimi mladinci je bil mizar Maks Pečar, soustanovitelj Svobode in njen predsednik. Zaposlen je bil v mizarski zadrugi na Viču, kjer je pod vplivom socialnih demokratov deloval v sindikalnem gibanju. Ker mu je bil ta krog preozek, si je politično obzorje širil s prebiranjem marksistične

stega časa so se člani sestajali po skupinah ter se tako pogovorili o raznih nalogah in delu, ki so ga razširili z območja svojih prebivališč na kraj svoje zaposlitve.

V obdobju razgibanega stavkovnega gibanja, ki je imelo neslučen obseg zlasti v letu 1936, je celica Ježica-Črnuče ob pomoči drugih ljubljanskih komunistov organizirala več skupin simpatizerjev in kandidatov KP, tako na območju Ježice in Črnuče, kakor tudi za Bežigradom, kjer so se pojavile partijske organizacije v tovarnah in delavnicah. Med prvimi sta bili ustanovljeni organizaciji v tovarni Eifler in pri Avtomontaži.

Pri Eiflerju je v tkalnici delal Cene Stupar, ki je bil na čelu celotnega delavskega gibanja v tovarni. Bil je soustanovitelj celice in njen sekretar, člani pa so bili: Mile Smolinsky in Albin Kovač, nato pa še Rade Kostić, Ljudmila Sprajc-Smolinsky in Mici Kovač. Kot instruktorja sta to celico obiskovala Vlado Krivic in Andrej Kumar. V poznejših letih so v njej delovali tudi Pepca Krdelj, Boža Bašin in Danilo Kumar.

Partijska celica v tovarni Eifler je veljala za najmočnejšo in kvalitetno najboljšo organizacijo, ki si je hitro pridobila ugled med delavci in postala gibalo dogajanja v tovarni. Pod njenim vplivom so se skoraj vsi delavci vključili v eno samo strokovno delavsko organizacijo, kar je bilo za takratne razmere, ko je delovalo v enem podjetju tudi po več sindikalnih organizacij, zelo pomembno.

Kako velik vpliv so imeli komunisti pri Eiflerju, kjer je nekaj časa delala tudi Režka Dragar, kaže dejstvo, da so delavci izglasovali leta 1934 prvi maj za dela prost dan, kar so izkoristili za izlet na Katarino, kjer so manifestirali med-

Iz iskre plamen

literature in se najraje družili z napredno mislečimi tovariši. Med njimi je bil tudi Miroslav Ravbar, ki je kot napreden študent širil marksistično znanstveno misel in prinašal črnuškim delavcem marksistično literaturo.

Kot člana partijske organizacije na Ježici sta z Maksom Pečarjem neposredno delala Alojz Jernež in Matija Udvarc, nato pa še Marko Kumar, ki ga je sprejel v članstvo partije. Maks Pečar je disciplinirano sledil navodilom svoje partijske organizacije in posvetil največ pozornosti tistim članom Svobode, ki so najbolj dosledno izpolnjevali svoje naloge. Med njimi so bili Cene Stupar, Miroslav Ravbar in Ivan Bizjak. Postopoma je vključeval v delo tudi Staneta Bizjaka, Franca Ravbarja, Režko Dragar in druge mlade delavce ter jih pripravljaj za sprejem v KP.

S tem, ko je razširila svoje delovanje na Črnuče, je celica na Ježici poskrbela, da se je po tem območju širila tudi ilegalna literatura. Javka za to dejavnost je bila na Savskem mostu, kjer sta prepovedano branje sprejemala Miroslav Ravbar in Franc Trček. Razširjanje prepovedane literature je bilo tedaj zelo nevarno, zato se je včasih kljub veliki previdnosti tudi marsikaj pripetilo.

Ivan Trček je nekoč na javki sprejel kovček, napeljen z izvođi Proletara, glasila CK KPJ, ki so ga tiskali v tujini. Kovček je shranil na seniku. Medtem, ko je čakal na zvezo, so kovček odkrili otroci in njegovo vsebino razdelili po hišah. Ta otroška vakcija se je na srečo dobro končala. O Proleteru žandarmerija ni nikoli ničesar izvedela.

PARTIJSKE CELICE TUDI V TOVARNAH

Kadrovsko močno okrepljena partijska celica se je leta 1935 preoblikovala v partijsko organizacijo Ježica-Črnuče. Zaradi stroge konspiracije in potreb ti-

narodni delavski praznik. Enotno so se izrekli tudi za stavko, ki jo je organiziral Cene Stupar. Stavka pri Eiflerju je bila najdaljša in najboljše organizirana stavka tekstilcev v letu 1936. Po končani stavki je postal Cene Stupar pomembna osebnost v delavskem sindikalnem gibanju. Izvoljen je bil za predsednika sindikalnega odbora tekstilnih delavcev Slovenije v URSSJ. Bil je tudi urednik pollegalnega časopisa »Glas delavcev«. Ker je časopis objavljaj članke naperjene zoper razrednega sovražnika in oportunistične elemente v delavskem gibanju, je bil pogosto zaplenjen in je moral večkrat tudi menjati naslov.

Sekretar partijske celice v Avtomontaži je bil Janko Bizjak, ki je še pred njeno ustanovitvijo pripravil skupino delavcev za sprejem v organizacijo. Med člani celice je bil tudi Stane Bizjak, ki je od brata Janka prevzel del odgovornosti za izvajanje partijskih nalog.

Leta 1936, ko so se oblikovale terenske partijske organizacije, je bila na območju naše občine prva taka organizacija za Bežigradom. Zaradi enakomernega porazdelitve partijskih kadrov, so bili njeni člani pretežno iz Siške. Sekretar terenske bežigradske celice je bil Tone Sušteršič, njeni člani pa Marjana Drakler, Marija Kokalj-Bobnar in Ciril Keršič. Terenske partijske organizacije, med njimi tudi bežigradska, so dale med okupacijo zanesljive odbornike Osvobodilne fronte.

Naj so se partijske organizacije razvijale na območju naše današnje občine samoniklo ali pa organizirano, ne moremo oporekati dejstvu, da so opravile velike pionirsko delo. Komunisti z Ježice in Črnuče so zorali ledino in leta 1936 ustvarili trdne temelje za izpolnjevanje nalog, ki so sledile ustanovitvi KP Slovenije. (Se nadaljuje)

Po raznih virih prireja:
EDA KOMAVLI

V Lesnini so praznovali

V počastitev obletnice ustanovitve OF, 1. maja, 85. življenjskega jubileja tovariša Tita in 40. obletnice ustanovitve KPS na Čebinah je 26. aprila OO ZSMS v Lesnini priredila slovesnost v sejni dvorani.

Ob pričetku programa je sekretar OO ZK spregovoril o pomenu našega velikega praznovanja. Rečital tre-tjeolceve gimnazije Ivana Cankarja iz Ljubljane je vseboval odlomke iz del Vrance, Kajuh, Levca, Zajca, Gradnika, Gregorčiča, Zupančiča, Bora, Seliskarja, Klopčiča in Čopica. Ob tej priložnosti so si udeleženci proslave ogledali tudi razstavo del študenta likovne smeri na pedagoški akademiji Vojka Aleksića. V. V.